

รายงาน/สรุปผลการอบรม
โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
(ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมลำปางเวียงทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง)

ตามคำสั่งเทศบาลตำบลบ้านสา ที่ ๐๐๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗ อนุมัติให้ข้าพเจ้านางสาวอติยา ชมภูชนะภัย ตำแหน่ง นิติกรปฏิบัติการ สังกัด เทศบาลตำบลบ้านสา ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปราชการเข้าร่วมการอบรมหลักสูตร โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมลำปางเวียงทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน ๒ วัน ซึ่งโครงการอบรมดังกล่าว จัดโดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลำปาง และอนุมัติให้ใช้งบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมครั้งนี้ จำนวน ๑,๔๐๐ บาท (-หนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน-)

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการอบรมให้ทราบ ดังนี้

๑. การอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้หลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการรับผิดทางละเมิดที่กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑.๓ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดตามกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม

๑.๔ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบ

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของหลักสูตรการอบรม มีดังนี้

จากการอบรมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้รับการบรรยายตามตารางอบรมดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ มีหัวข้อบรรยายดังต่อไปนี้

๒.๑ เทคนิคการดำเนินการทางละเมิด

ความหมายของการกระทำที่เป็นละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

กรณีที่จะเป็นละเมิดได้จะต้องเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย เป็นการกระทำโดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน ถ้ารู้ว่าการกระทำนั้นจะเกิดผลเสียหายแก่เขาแล้ว ถือว่าเป็นการกระทำโดยจงใจ ส่วนจะเสียหายมากหรือน้อยเพียงใดไม่สำคัญ

(รู้ว่ามีผิด+กระทำ = จงใจ)

➤ ตัวอย่าง มีคำสั่งอนุมัติโดยรู้อยู่แล้วว่าผิดระเบียบ

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๗/๒๕๕๒)

ผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตาม พรฎ.ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.๒๕๒๗ จะต้องใช้ดุลยพินิจทำให้ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านให้เข้าพักอาศัยในบ้านพักข้าราชการที่ว่างอยู่ก่อนนั้น แต่กลับมีคำสั่งอนุมัติให้ นางสาว ส.ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการทั้งๆ ที่รู้อยู่แล้วว่ามีบ้านพักครูว่างอยู่ และมีสภาพสมบูรณ์เหมาะที่จะให้ข้าราชการครูเข้าพักอาศัยได้ นอกจากนั้นยังรู้อยู่แล้วว่า การอนุมัติตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗-กันยายน ๒๕๕๑ เป็นการอนุมัติที่ผิดระเบียบพฤติการณ์ของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงเป็นการจงใจกระทำความผิดต่อกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการทำให้ราชการได้รับความเสียหาย จึงถือเป็นการกระทำละเมิด ตามมาตรา ๔๒๐

๒.๒ การกระทำโดยประมาทเลินเล่อ

การกระทำโดยไม่ตั้งใจ แต่ผู้กระทำได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังตามสมควร

ประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา ม.๕๙ วรรค ๔

กระทำโดยประมาท ➡ การทำความผิดมิใช่เจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้เพียงพอไม่

การประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแต่ละกรณีไป

ความประมาทเลินเล่อ ➡ การกระทำที่มีใช้เจตนาประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผล แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้หรือหาความระมัดระวังสักเล็กน้อยก็คงได้คาดเห็นการอาจเกิดความเสียหายเช่นนั้น

-ผู้รับผิดชอบละเมิดต้องมีการกระทำของบุคคลนั้น และปกติการละเว้นหรืองดเว้นกระทำจะไม่เป็นละเมิดเพราะมิได้กระทำทำให้เขาได้รับความเสียหาย กรณีที่จะเป็นละเมิดอันเกิดจากการละเว้นนั้น ผู้ละเว้นต้องมีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ซึ่งหน้าที่นั้นอาจเกิดจาก (ก) กฎหมายบัญญัติ (ข) เกิดจากสัญญา (ค) เกิดจากการกระทำครั้งก่อนตน

-การงดเว้น การกระทำรวมถึงการละเว้นหรืองดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย ดังบัญญัติไว้ใน ปอ.มาตรา ๕๙ วรรคท้าย

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๘/๒๕๐๖ ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ให้นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล สมุหบัญชี ต้องร่วมรับผิดชอบใช้เงินคืนให้แก่เทศบาลในกรณีการทุจริตอันเกี่ยวกับการรักษาเงินขึ้น นั้น ไม่ใช่กฎหมาย จะยกเอาระเบียบดังกล่าวนี้ขึ้นวินิจฉัยว่าบุคคลดังกล่าวข้างต้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบใช้เงินแทนในทันทีในขณะทราบว่าการทุจริต โดยไม่ต้องสอบสวนว่าบุคคลดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบหรือไม่เสียก่อนหาได้ไม่

๒.๓ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานอื่นใด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตาม พระราชบัญญัตินี้ด้วย

◆ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสรีจ ๘๔๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของลูกจ้าง ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่า การพิจารณาว่าลูกจ้าง

คนใดเป็น “เจ้าหน้าที่” ตาม ม.๔ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ หรือไม่ อาจพิจารณาโดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัดออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีการกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษทางวินัย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็น เจ้าหน้าที่ ตาม ม.๔ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ซึ่งความรับผิดในมูลละเมิดของลูกจ้างประเภทนี้ย่อมเป็นไปตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙
๒. ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมิสัญญาจ้างเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตาม ปพพ.

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีที่ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖ ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

๒.๔.ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

-หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๗ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้าและให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้าเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิด และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ต้องหาต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

▲การกระทำของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะเป็นละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเกิดจากเจ้าหน้าที่กระทำในหน้าที่แล้วประมาทเลินเล่อ ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย เจ้าหน้าที่ประมาทเลินเล่อ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายเจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่จงใจทุจริตแสวงหาประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

▲หน้าที่ตามกฎหมายที่ว่าหาก ไม่กระทำ หรือ ละเว้น ถือว่าเป็นละเมิดนี้ยังมีหน้าที่ที่เกิดจากระเบียบแบบแผนของทางราชการที่ออกมาด้วย ระเบียบแบบแผนของทางราชการที่ออกมาโดยมีกฎหมายบัญญัติออกมาหรือตามทางปฏิบัติที่ทำกันมาคือ ในหน่วยงานนั้นออกระเบียบให้กระทำ ถ้าบุคคลใดไม่กระทำการตามระเบียบ ถือว่าเป็นการละเว้นด้วย จะต้องรับผิดชอบละเมิด

▲ การกระทำโดยผิดกฎหมาย หมายความว่า กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายและเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย มีความหมาย ๓ ประการ คือ

- การกระทำซึ่งมีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด
- การกระทำซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดแต่เป็นการล่วงสิทธิหรือประทุษร้ายต่อสิทธิของผู้อื่น
- การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

➡ ตัวอย่าง

จำเลยปิดกั้นหนองเอกชนเพื่อป้องกันไม่ให้ผักตบชวาไหลเข้าไปเป็นอุปสรรคแก่การจับปลาในหนอง ผักตบชวาจึงไหลลอยตามน้ำไปเข้านาโจทก์ ข้าวในนาเสียหาย จำเลยมีสิทธิปิดกั้น ไม่เรียกว่าจำเลยใช้สิทธิ ซึ่งมีแต่จะเสียหายแก่ผู้อื่นไม่เป็นละเมิด (ฎีกาที่ ๙๖๔/๒๔๙๖)

๒.๕ การกระทำโดยได้รับความยินยอมของผู้เสียหายไม่เป็นละเมิด

หมายความว่า ถ้าผู้เสียหายยอมให้กระทำหรือยอมต่อการกระทำหรือเข้าเสี่ยงรับความเสียหาย อันถือได้ว่าเป็นการให้ความยินยอม ย่อมทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นละเมิด

ลักษณะของความเสียหาย

๑. ต้องเป็นความเสียหายที่แน่นอน อาจเป็นความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือความเสียหายอันมิใช่ตัวเงิน
๒. ต้องเป็นความเสียหายตามกฎหมาย กล่าวคือ เป็นความเสียหายที่กฎหมายยอมรับรอง
๓. ต้องเป็นความเสียหายต่อสิทธิของบุคคลอื่น กล่าวคือ เสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งที่กฎหมายรับรองคุ้มครอง

▲ “ละเมิด” ต่างกับ “เหตุสุดวิสัย” และไม่สามารถใช้ร่วมกันได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใดๆ อันอาจเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี ไม่มีใครอาจจะป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามพอสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลนั้นในฐานะเช่นนั้น

๒.๖ การวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวน กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ แยกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐ มาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ ➡ ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเมื่อกระทำไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- ไม่ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนความเสียหาย โดยคำนึงถึงความร้ายแรงและความเป็นธรรม
- เหตุละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนไม่นำหลักกฎหมายนี้ร่วมมาใช้บังคับ เจ้าหน้าที่แต่ละคนรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตน

๒. มิใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ➡ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐

- ประมาทเลินเล่อไม่ร้ายแรงก็ต้องรับผิดชอบ
- รับผิดชอบเต็มจำนวนความเสียหาย เหตุละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

-หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอก ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเห็นว่าการเสียหายเกิดขึ้นเนื่องในการที่ตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น แต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นรัฐมนตรีหรือกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งไม่สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด หรือผู้ซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชาให้ดำเนินการตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และให้นำข้อ ๘ ถึงข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

-เทคนิคการดำเนินการทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ การกระทำที่เป็นละเมิดต่อบุคคลภายนอก เกิดจากเจ้าหน้าที่กระทำในหน้าที่แล้วประมาทเลินเล่อทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย เช่น ขับรถยนต์ของทางราชการไปปฏิบัติหน้าที่แล้ว ประสบอุบัติเหตุรถชนรถยนต์ของบุคคลภายนอกทำให้รถของทางราชการและรถของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหายทั้งสองคัน

-ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอก อาจมีกรณีเกิดจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการก็ได้ เช่น การเป็นกรรมการพิจารณาผลประโยชน์แล้ว กรรมการเลือกผู้เสนอราคาที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ ผู้เสนอราคาที่ต้องไปฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้เทศบาลชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ศาลตัดสินว่าเทศบาลทำไม่ถูกต้องโดยกรรมการคัดเลือกผู้เสนอราคาไม่ถูกต้อง ต้อง ให้เทศบาลชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เจ้าหน้าที่ก็อาจต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่เทศบาล เป็นต้น

ตามนัยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ที่บัญญัติไว้สรุปได้ว่า “หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการ ปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ ” โดยถ้าหากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ซึ่งไม่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว และผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้ ตามนัยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

๒.๗ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้าเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบ และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

▲การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า “เจ้าหน้าที่” หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

▲ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดเชย คณะกรรมการฯ ให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจจะประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหาย ตั้งแต่จำนวนเท่าใดจะให้ผู้แทนของหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

➡ ตัวอย่าง

-บันทึกคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๙๕/๒๕๔๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเป็นดุลยพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ผู้แต่งตั้งที่จะเลือกบุคคลใดมาทำหน้าที่คณะกรรมการตามที่เห็นสมควร

-ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๓๓/๒๕๔๕ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดลาออกหรือโอนย้ายไปหน่วยงานของรัฐอื่น สรุปได้ว่า สำหรับการที่มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลาออกจากราชการไปแล้วก็ดี ย้ายไปสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ดี ไม่มีผลกระทบต่อผู้มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด การโอนย้ายไปสังกัดหน่วยงานแห่งรัฐอื่น ภายหลังเมื่อเหตุละเมิดเกิดขึ้นแล้ว ไม่ทำให้อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้สิ้นไปแต่อย่างใด และไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นนั้นเข้ามาเป็นหน่วยงานของรัฐที่จะร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดด้วย

-ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๙๒/๒๕๔๙ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดหลายหน่วยงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ สรุปได้ว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดนั้น ข้อ ๘ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ กำหนดว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควร

จะเห็นได้ว่า ระเบียบดังกล่าวมิได้กำหนดให้กรรมการต้องมาจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการโดยจะแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยวินิจฉัยในประเด็นทำนองเดียวกันนี้ไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๒๕๗/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๕๙๕/๒๕๔๕

๒.๘ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ต้องรายงาน/ไม่ต้องรายงาน ให้กระทรวงการคลัง ตรวจสอบ

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงาน ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ.๒๕๖๒

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ประกาศวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๓)

ข้อ ๕ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรายงาน ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๕.๑ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐครั้งละไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๒ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐครั้งละเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๒.๑ ความเสียหายจากสาเหตุทั่วไปที่ไม่มีสาเหตุจากการทุจริตเงินขาดบัญชี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีหรือข้อบังคับต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเพลิงไหม้ และหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ของความเสียหายทั้งหมด

๕.๒.๒ ความเสียหายที่มีสาเหตุจากการทุจริตและหน่วยงานของรัฐได้พิจารณา ให้ผู้ทุจริตรับผิดชอบใช้เต็มจำนวนความเสียหาย

๕.๒.๓ ความเสียหายที่มีได้เกิดจากการทุจริตแต่มีสาเหตุจากเงินขาดบัญชี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีหรือข้อบังคับต่างๆ

๒.๙ การนับอายุความละเมิดพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้ นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่ หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิ เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

๒.๑๐ การเบิกค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

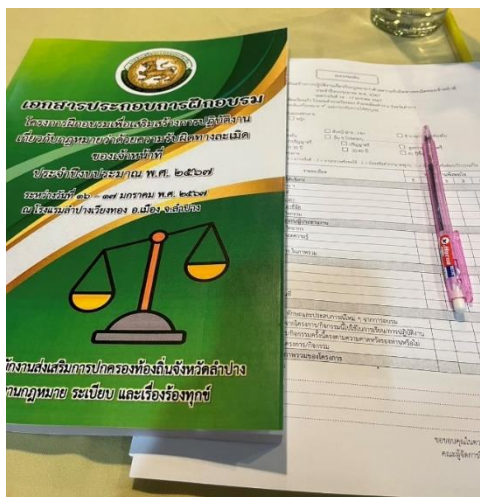
การเบิกค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด สามารถเบิกได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือกระทรวงการคลัง ๐๔๐๖.๔/ว ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘ ได้โดยอนุโลมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ แจ้งจังหวัดตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๑๕๘ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวอติทยา ชมภูชนะภัย)

นิติกรปฏิบัติการ

A large audience is seated in a conference hall, viewed from behind. They are facing a stage where a presentation screen displays the Acer logo. The stage features a red backdrop with Thai text and a yellow circular logo. A speaker is visible on the stage. The audience is seated at round tables with white chairs and green tablecloths. Water bottles are placed on the tables. The room has a high ceiling with recessed lighting.

แบบทดสอบ post test โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับใบประกาศนียบัตร เมื่อทำแบบทดสอบผ่าน 60 % ขึ้นไป

bansalocal2563@gmail.com [คลิกที่นี่](#)

🔒

* กรุณาเป็นคำถามที่จำเป็น

อีเมล *

อีเมลของคุณ

กรุณาระบุ ชื่อ - นามสกุล ของท่าน *

คำตอบของคุณ

1. กรณีที่เจ้าพนักงานทะเลก่อเหตุพลานามัยของราษฎร สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน มีกำหนดอายุความเท่าใด

* 1 คะแนน